

IZ RIJEKE

Ninetta i holandski štrilčić. - Otkriće lava. - Kiša. - Seminarij. - Ruderi. Martinjna. - Jedan maleni roman.

Ninetta se je opet dala u strolgarije. Ja je korim i rugam joj se i sve se čudim, kako se može ovo veliko doba napretka nači jedna Fijumanka, koja još vjeruje u razne "babarice".

Ne korist! Na svaku moju primjedbu ona slegne prezirno ramećima, dobaci mi jedno svoje obično: ca vi znate! — i punktum!

Ovih dana došla mi je s nekom tobožjem velikom novost. U Holandiji da ima nekakav čovjek, koji da prorice budućnost. Kako sam ja pri tom neprestano kimaо glavom, ona se istrese na mene pa će:

— Svi foji pišu od tega, a vi nis ne znate! I tu mi razmota pred nosom jedan bogradski list, gdje piše o proročanstvima onoga Holandiza.

Pogledajte, pak cete videt, kako je skoro svem indovinal, ki su ga ca pitali.

Vidim, rekoh, i jednomo mladiču prorekao je, da će ga u oktobru ugristi zmija, i to se uistini i dogodilo: čovjek se u oktobru ozemio...

Inaće, kako sam mogao čitati u onim novinama, proročanstva onoga Holandiza za god. 1927. vrlo su crna. Nemiri, prevrati, sukobi... evo što taj crnogledja navještaja malo svim narodima na zemlji, samo Rijeke ne spominje nigdje. Tješimo se bare time. Unatoč tome Ninetta se sprema da mu piše, i ja sam radozvan, što će joj reći. Ona se naime nuda, da će joj reći, da će je u mjesecu decembru ugristi kavak u buldog, što bi — dakako — značilo ženidbu.

Dok ovo pišem, ne znam hole li 11. ovog mjeseca doći Federzeron na Rijeku, kako je bio obetao. On je već imao jednoma i Feđerzonu, i jednoma i jednoma i jednoma i Feđerzonu nije više ministar, unutrašnjih poslova nego ministar kolonija, pa ne znam, hole li imati vremena u ova dane da dodje ovamo. Ako bi i ovaj put bio sprječen, valjda bi se i opet za koji dan odgodilo otvaranje Lava sv. Marka na Adamichevu trgu.

I opet kiše. Riječina je dosta visoka, ali se svjet je boji toliko poplave, koliko potresa. Nevjerojatno je, kako se naši ljudi boje potresa, čim malo više kiši.

Biskup je već otvorio seminar. Već da se prijavilo deset ili dvanaest dјaka iz Rijeke i okolice. To je onaj već dugu na-vijesteni pomladak...

Ona kuća izmedju Prodanova farmacije i gradskog tornja, što je toliko vremena stajala nedogradijena, sada se dograđuje. Imala ona i svoju čuvetu historiju. Kad su rušili temelje zgrade, koja je prije onđe bila, nasli su duboko u zemlji zakopane nekakve podrtine, u kojima su naši lokalni historičari prepoznali nekakve rimske ruderove. I svi su bili veseli, što su se oni ruderu našli. Nas Fran z Marseče napisao je citatu knjigu pjesama o tim ruderima. To je bilo još prije rata.

Cijene zivčeve padaju, što je vrlo dobro. Još da je samo novaca, pa eto prilike, da sebi omastiš brk, kako već nisu davno.

Ne znam, kako će ove godine proći Martinjna. U prošla vremena bio je taj dan za nas Riječane uprava epohalnog značaja. Ja ne znam, dali je u rajonu Rijeka — Kantrida Volosko — Gornji Rukavac — Permeši. Sveti Matej bilo gostione, gdje nije koji od naših i na Rančidi na Martinjicu kušao vrijednost i jakost naše kapljice. Danas se i taj običaj gubi. Ne znam, da li stoga, što smo postali pametniji mi ili naši dječevi.

I opet kiši, i to sada, kad bismo moral da pivamo:

Bura puše okol kuće,
Pita kruha i obuce.

Sad mi dolazi u pamet i jedna druga pjesmica o nekom istinitom dogadjaju, koji se zbio prije više vremena na Rijeci.

PODLISTAK

ERNEST RADETIC:

Dite ljubavi

(Pri povijest iz istarskog života u porečkom dijalektu.)

(Nastavak.)

«Čemo poći i mi tamo do Pilar?», je reka stari Nadalin svomu kunjadu, vajci po talijansku, se zna.

«Hojmo!» je rekla on. «Jušto mi je draga da san intiva doj u Badernu te dane, da moren viditi i utega biskupa. Čuda san čuja predikati od tega Dobrije, pak mi je draga, da će ga, viditi.»

«Goru da je ščavun i da mu je tac nosija brnavke», je rekla stari Nadalin.

«A je! Rodija se je gori na Ježenju, zgornjanske Drage, donke znači more biti.»

«Ma pur da je jako štuta glava san čuju!»

«Šut je da! Ma i trdoglav, kako i svu uti naši ščavuni. Zamisl si! goru da je rekla, da će sve te naše kampanjole navaditi štit, da njin je u Poreču drže-

Po srijedi je bila dakako ljubav: dvije su kuće bile u velikoj zavadi, a djeca im se — mladič i djevojčica — vojeli. To vam je moralito biti nesto kao Romeo i Julijeta. Doši je i do pucanja iz pštojšta, i ranjeni je mladič morao da bježi, a da se spase, sakrio se u župnikov stan. Od toga je nastala pjesmica, koju vam kazujem ovduje, ali skraćenu:

«Pod onum voliticum
Malo niže place,
Odi vijolina
Kordi same navijal.
Pak me pas neverni
S pistole ustrijal...»

—
«Jele plovanova,
Ne klente tako,
Ako vi ga znate,
S krilcem ga zakrite,
Njega bi pravica
Na smrt odsudila,
A moja dušica
Bi još već patila...»

Ovako su se nekoč ovde na Rijeci stavljale u hrvatske pismice sve stvari, što su u gradu dogadjale. Rokac.

IZ SVETOG LOVREĆA PAZENATIČKOG
Naše nevolje

Previše smo strpljivi, pa vam se zato riječko javljamo. Snašamo sve, možimo se i radimo, da preživimo i — štimo. To je jedino dobro, koje imamo — znamo stisnućem zubačima pregorjeti sve naše gospodarske i druge nevolje.

I ove je godine naša ljetina slaba. Ovo je već treća slaba godina za nas. Pregorjeli bismo i sedani stabili, onili, o kojima i vratili su se pismu — samo da znamo, da će poslijepo toga nastupiti drugih sedam dobih. Možda će ipak i za naše bolje biti — nemojmo gubitci "šperancem".

Da bi nam ljetina bila dobra, bili bismo ipak nekako skučali za poreze, koji su male preveliki za naše mizerno gospodarstvo. Sada su osim toga iskošile na javne restance od godine 1920., 1921. i 1922., koje smo morali platiti. No, nije ni dosta — probudi se su neke takse za 1923. i 1924. Narod je bio, da su nam te takse oprštene, pa nije više ni mislio na nje. Potroši se novac, koji treba za to platiti — a odatle? Svi se pitamo jedan drugoga i svi jedan drugome znamo odgovoriti samo: A odatle?

Lože nam propadaju. Imali smo nešto domaćih, ali ove zadnje tri godine izgubili smo sve, tako, da sada nemamo novaca ni lože, da možemo platiti.

Blago nam je pojefitljivo, no i tako imamo tako malo blaga, pak nemožemo prodavati. Znate li koliko plaćamo takse općini za naše blago? Ništa manje nego 36 lira za vola ili kravu, 40 lira za konja, 30 lira za svinju i tako dalje i tako dalje.

Nevolja za nevoljom. No, da Vam ne do sadimo — za danas svršavamo.

IZ UNIJE

Da pokažemo da smo živi, javljamo se iz ovog mlađenčkog kvarnerskog otočića, da zavodite za naše nevolje i neprilike, koje nas danonice prate.

Preko 15 dana bjesnje je vjetar i more, da smo bili potpuno izolirani od svijeta. Parobrod, koji vozi poštu dva put sedmice, nije uslijed slabog vremena upozre došao. Vjetar je prekinuo telefonski žicu a mi ostasmo kao brod usred oceanu punili 15 dana. Vjetar nam je isiresao masline, da ćemo imati manje od polovice ulja od onoga što smo očekivali.

U crkvi po obitaju sve molitve na talijanskom jeziku. Do pred 8 dana čitalo nam se evanđelje i epistola u hrvatskom jeziku, a svi više ni to. Prošle nedjelje na župnik protišao je evanđelje na talijanskom jeziku, slijedeći blagdan samo na latinskom, pa onda ove nedjelje opet na talijanskom.

va predike poli svete Marije u njihovon Ščavunskon jaziku i da hi jako pomore.

«Ma ter to donke dela rivolucijon.»

«Nego ča je to kone oprta rivolucijon, kad predika, Ščavunom neka se drže daleko od nas, ki da hi gulimo. A pur mi smo vode od vike gospodari, a oni su hlapić.»

«Benj lipa bi pošlo gospodarstvo, da se hlapić na vrzu na gospodare i da počnu po njihovoj kmestini kompricirati.»

Tako, predikujuci došli su u ljudi, ča su bili na kupu prid Pilar.

«Uvi brižni ljudi peraju, da gre sam cesar u Badernu, je námignuja stari Nadalin svomu kunjadu.

«Dragi moj, vode biškup čuda valja. Njihova besida čuda more. I Škoda da nti drugači, nego ča je. Škoda da mota s tim munjenima Ščavunim, ča vonjaju po sru hi nabrala dan prije po stranah i kavandanj.»

«Sutra te i Pilarovi tovari imati fešt, je španju sudac staromu Nadalinu i pokaza mu z mota facole, ča su hi držala dica u rukah. —

Karose su se jur napro vidile. Bilo bi makar šest, a sad su jur bile poli lokvine i dosta vred su hodile po unojo pozgorici.

«Kad dođe vamo lipa ga pozdravite, se je ubrnia stari Nadalin ljuđen.

«Čemo, čemo...»

Franina i Jurina

Jur.: Ki je?

Fr.: Ja sam... Opri mi malo!

Jur.: A to si ti, Franino! Aia na — hodi nutar! Kade si to zlodeja bil? Vas si mokar, kako da su te spod gurli steguli.

Fr.: Bil sam malo dole puli mora, i uprav da cu proč preko mostića na Potočine, a to ti se daska pod manum zlomila i ja pljuši, pak sam prisluh tebe, da se malo steplim i osušim.

Jur.: Žal mi je, da mi ni ženi doma. Ma svejedno — ná, stavi na se ove moje benevreki, dokle se one tvoje osuše.

Fr.: Dobro si se spamelj. Ma da vidiš, kako sam ti ono ljušnil va blato! Bože moj, začeno ne popravimo?

Jur.: Prit će i temu vreme — aj će trebe da!

Fr.: Če, če — ma ne znam kada! Kada manje već ne bude! Ma su mi, Jurino, široke ove tvoje brageši! I duge!

Jur.: Neka su! Ná, a sada hiti na se ovu majčinu, pak homo malo kognju.

Fr.: A borme hom! Slabi, slabu si ovi naši puti. Ja ne znam, kako su nam još ove naše nogi žive! Viš, kako je tu puli vas lepo teplo. Ti govorиш, da će prije vreme, kad se budu i puli nas ovi ovi maliči popravili. Či si već morda čuč!

Jur.: Nisam niš čuč, ma nekako sumi njam, da će tako bit, prije ale kasneje. Sada se posvuda deluju pijači za vele stvari, pak će sigurno i za ove naše male. Si čuč za oni veli most, ča ga misle graditi Amerikanu zajedno z Inglezima?

Fr.: Nisam ovi dni niš ni čuč ni čital. A ča če no! Dokle sam spravil ona dva kablična bivandi i optekeval desno i levo, da najdem krajcar za platiti neke stvari, to ti mi je zletelo vreme, da ni sám ne znam kako. A kade misle sagraditi ta most?

Jur.: Preko Atlantika.

Fr.: Ča preko onega mora, ča smo ga mi pasali, kad smo šli s Francijom Novojorku?

Jur.: Bas preko njega!

Fr.: Bužaron! A mi smo s brzim vatom stali malo manj deset dan, do kje smo ga pasali.

Jur.: Je, ma oni nete napraviti most o nuda, nego tam, kade je ono velo more kolikoli uže. To ti je tamо u kraju Irlandi, pak ravno na Fundland, zgora Novojorku. Po mojem računu to bi bilo jedno tri ale četiri puti koliko je od ovde do Beča.

Fr.: Svi vrazi va karoci! Ma to ne će bit most nego pravi mostina! A kako te ga napravit?

Jur.: Kako su i tolike druge, se već ničemu ne čudim.

Fr.: Ja, ma onuda mora biti i... duboko!

Jur.: To se zna, da je: na mostu; toliko dubljine, da bi čovjak i složit jednu na drugu tri Učki i... navrće još ki visoki breg i još se... prišlo do vrha.

Fr.: Ja, ma ki će stavljati i toliki, da diže vajer most?

Jur.: To znaju beni inžinjeri amercijski. Ja sam čital, da kade ne mogla stat kolona, stavit te neki, ve strahoviti catari, te bi te takozivane drne, da ih neće moći nijedna smora pomaknut. I na catarah ča most krepak i širok, zač po njima pasevat i šezelnicu i tomobil.

Fr.: A koliko će željeznica stat od jednega kraja do drugega?

Jur.: Tako neč okolo petdesetak ura.

Fr.: Bog s nama, ča tako malo! Ter k dagod stoji više vremena željeznica Poreča do Trsta! To je pravo čudovo!

Jur.: Si bil dosta po svetu, pak si mora videt, da već na svetu nema mirakula! A zna koliko vremena te ga deši?

Fr.: Koliko?

Jur.: Osamnaest let.

Fr.: A pula nas treba toliko vremena da jednu šternu napraviti. Ja him svaku

ko rad videt na mostinu prej smeti!

Fr.: Morda teš ga i videt!

Fr.: Morda i prej nego onega dole i Potočine.

Jur.: Za tem se gre!

IZ VIŠNJANA

Berba i drugo.

Više manje od svakuda. Vam se javljaju svi težu, svi jaduši; niti mi nemam previše da se poliham, ali ipak čemu.

Vam rači da nije vrag onako crn kako je opisuju.

Berba je bila, hvala Bogu, prilična. Grude je nam je ostalo zdravo i s togim imanom ove godine izvrsna vina.

Nasprot, pšenica nam nije dobro urabila, i to, zbog prevelike vlage, koja je trajala cirkeljelo ljetno. Vlaga je inače bila male, ali učinkovita, ali upravo se. Da može se na rad, da što više prikoristimo, ali podignemo svoja imanja, pa ćemo se vratiti.

Nekoji su majke zaharile, da je dječji naša budućnost, pa odgajavaju dječake, da je upravo sramota. Bilo bi potrebno da svoje uzgajanje upute drugim, ali učinkovito, i to što brže. Neka progledaju, dok je vrijeme, da se ne budu kajale kada kasno.

One, kojih se tice, znaju zašto smo napisali.

IZ RAJEV JASI

«Skakalo» čita «I. R.» — Munac «Longo...»

Reči ču vam ono, što sam čuo i viđao. I da znaće i dobro se ravnatje! Prigod je naš politikant Činac tajno čitao «Istarsku Rijec», jer se je boja, da ga bi koi od gospode vidi. Bojao se, da ne se bi zamjerio. No, sada čita sve više i više i skoro javno. Prijie se je mučio nekim ekstra novinama. Ne ide, pa ne idu. Ne punja u uho. A sada vidi: «ipak ovu danu bolje razumijem.» — A vidis ti našeg junaciću! —

K njemu dolazi više puta Tone Munac «Longo» iz Trstenika, pa mu se tuži. Da Trsteničani neće k njemu u krenju i skor da plaćenje u postolariji. — Zašto neće Trsteničani u gostionu k njemu, reči ču Vam drugi put. — Za sada kličem Trsteničanima — zdravili bili!!

Mate Račan.

treta karoca je bila biškupova. Vukli su je četiri konji bili kako snig. U njoj je na mukih kušnji sidija biškup, gleda, gleda, gledajući tolike silne brnaveke, ko se bube.

Ljudi su vred poklekti na cestu, skrili klubuke, žene polidajući i svi viški: Vukli je četiri konji bili kako snig. U njihova besida čuda more. I Škoda da nti drugači, nego ča je. Škoda da mota s tim munjenima Ščavunim, ča vonjaju po sru hi nabrala dan prije po stranah i kavandanj.

«Sutra te i Pilarovi tovari imati fešt, je španju sudac staromu Nadalinu i pokaza mu z mota facole, ča su hi držala dica u rukah. —

Dica su ubrnule zgoru i bile su ju na putu od ceste do Pilara. Prva je bila pre Martinova u dvama konji, crni, mako kugli. U njoj je sidija sjednica ženja, popon i pomašlo ništo predika. U drugoj karoci, stečo u dvama konji, je bila pop svetilovrečki skupka z nikitim gospodinom u civilen. Komoč pak su kleklki i oni.

Dica su se u prvi hip zagledala u bijere konje, u lipu karoce i u svitle žljajare popovske, tako da su zabilje hitare roze. Ma kad je hi niki odzad domisljija, zagrabila su punu šaku roži i hitile prid karoce.

Stari Nadalin i njegov kunjado su stali odzad. Nisu znali bi li kleklki, kako drugi ljudi, eli bi ustali na nogah, ma kad su vidili, da svu ko njih kleči, a oni suni da stoje, kada gok, kada brajad, eli je bilo kako jen, mala sram.

Slijedi.

kojima, su prisustvovali mnoge visoke ličnosti, prenijeli u rodno mjesto Rijemberk, gdje je pokopan. Ranjeni su u bolnici u Postojni.

Grozani atentat učinio je na sve težak utisak. U prvi su momenat, preplašeni ljudi mislili, da je potres. No još se je jače narod uznenimio kada je doznao potankosti dogodjaja.

Vlasti istražuju krivice. Već par dana karabinieri i ostali organi javne sigurnosti neumorno rade na tom, da pronađu prave atentatore. Zatvoreno je mnogo osoba, a medju tima su i nekoji protudržavni elementi iz unutarnjosti države. No potankosti se ne znaju jer vlasti drže cijelu istragu strogo tajno.

Vlada je odredila 10.000 lira onome, koji bi do konca ovoga mjeseca pripomogao aretaciji onih, koji su krivci za atentat na kasarnu u Sv. Petru.

Porez

Dekretem od 16. septembra o. g. br. 1637. oprasta se onima, koji su dužni da plate poreze zaostale još iz vremena austro-ugarske, 50 posto od dužne sveste, ako ta svota ne prelazi 200 lira. Ako je dužna svota veća od 200 lira onda se dužnik oprasta samo 25 posto. U dekretu je kazano, da se ove povlastice daju samo onima, koji plate bez da ih Ufficio Registro tjeri ekskulcijom. Ako netko bude primorao platiti oduzeta mu prava, na spomenute povlastice.

Razumije se ovo se tiče onih, koji nisu bili potpuno oprošteni od plaćanja starih austro-ugarskih poreza.

Za sništenje cijena živećih namirnica.

Dne 29. o. m. sazvao je općinski komesar puljske općine sjednicu na kojoj se je raspravljalo o cjenama živećih namirnica.

Imenovala se je komisija koja se sastoji od više raznih osoba iz grada, a toj je komisije dužnost, da što prije provede sništenje cijena kruha, mesu, mastic, slanini, sušenog mesa, ulja, paštete, riže i kave.

Cim se cijene prouče narediti će se trgovinama maksimalne cijene u prvom redu za spomenute namirnice, a poslije će komisija užeti u pretres i cijene drugih predmeta trgovine.

Velika nesreća.

Dozajemo da je nastradao životom sa svoja dva kolega, Ivana Vivoda, učitelj, rodom iz Sovinjaka (Sergobani) kod Buzeta. Svojedobno bio je učiteljem u Vrhu. No, ostavi svoj rodni kraj, svoje selo i školu (tomu je već pet godina), te podje trbuhom za kruhom u Jugoslaviju.

Tamo bi namješten kao učitelj. U zadnje doba službovao je u Ustici kod Jasenovca, u Slavoniji. Isto mu je dobro i srećno uža svoju dragu i dobru suprugu, Jelisavu, rođenu Drašić iz Sv. Martina. Jednog dana prošlog tjedna povezo se svojom ladjicom sa svoja dva sudruga preko Save u Varoš. Na povratku zateće ih oluja, koja je prehaciala ladjicu, a s njom i tri izletnika, koji su zaglavili u rijeći. Velika tuga obuze čitavi kraj, tamo, svu žalu za triju prosvjetiteljima, narodu.

Žale za našim pokojnikom Vivodom Vrh, njegova braća i rodjac; plaće za njim nesretne u crno zavita supruga Jelisava i dobra dječica; plaće za njim nastast i punica mu suprugu Drašić-Brombelovi u Sv. Martinu. Žalimo i mi drugi, koji poznamo vrijednog pokojnika. Pogibe tako tragično jedan naš istarski čovjek. Vrijednom narodnom učitelju i patniku, nastradalom Vivodi naš: Počiv mirno daleko od rodne grude. Naša saučesće udovi gdji Jelisavi, rodbini i obitelji Drašić.

Neve školske zgrade u Istri.

Kako službeni list javlja Ministarstvo Prosvjeti, je, da se u Istri podignu, po selima, gdje je potrebno, nove zgrade za pučke škole u državnom trošku. Te će zgrade biti predane na čuvanje i uzdržavanje općinama prema postojećim pravilima za školske zgrade. U školskim zgradama mora se uređiti i stan za učitelja, koji će biti dužan plaćati mjesecnu stanarinu, kako će to naknadno odrediti Ministarstvo Prosvjeti.

Sve troškove za izgradnju, zemljište, unutarnji uredaj itd. snašati će vlada, koja će počevši od šk. godine 1926-27 svake godine, davati Ministarstvu Prosvjeti samo za to 1 milijun i 250 tisuća lira na raspolaženje.

Lega Nazionale.

Lega Nazionale izdala je svoj godišnji izvještaj. Po tom se izvještaju vidi, da Lega ima po našim selima 70 dječjih zabavista u koja polazi 3906 djece.

Putni listovi.

Trčanska kvestura javlja i upoznava općinstvo, da se od 9. o. m. na temelju ministarske naredbe oduzimljije vrijednost svim putnim listovima, koji su dosada izdani. Prema tome morati će se putnicu iznova činiti, ako budu netko htio putovati u drugu državu.

U slučaju izvanredne potrebe moći će onaj, koji bude htio putovati u inozemstvo dobiti na dosadjanu putnicu jedan vizum od kvesture, tako da će mu i staru putnicu vredjiti.

Zadružni tečaj u Trstu.

U ponedjeljak dane 8. o. m. na svečan je način otvoren u prostorijama Zadružne Zveze u Trstu zadružni tečaj, koji Zvezu priređuje.

Otvorenju tečaja prisustvovala su 22 djaka, vodstvo Zadružne Zveze, te zastupnik „Ente Nazionale per la Coopera-

zione“.

Po otvorenju tečaja bio je poslan predsjedniku spomenutog zavoda poslaniku Alfieriju brzojavni pozdrav.

Institut za narodne manjine.

Naučničkom fakultetu bečkog sveučilišta ustanovljen je institut za proučavanje položaja narodnih manjina. Studenti, koji budu pohađali taj institut i koji budu proučavali pitanja narodnih manjina moći će postati doktori.

Obustava listova.

Poslije atentata na g. Mussolinija vlasti su zabranile daljnje izlaženje mnogim listovima opozicionih stranaka.

Osim talijanskih listova, koji su zabranjeni izlaženi i kojih ima "dosta na broju", zaustavljeno je, naredbom hrvatskog podprefekta, i izlaženje listova njemačke narodne manjine.

Studenti, koji budu pohađali taj institut i koji budu proučavali pitanja narodnih manjina moći će postati doktori.

Svega po malo

Uhvaćen ogroman morski pas.

U Lombardij u Dalmaciji uhvatili su prošlog tjedna ogromnog morskog psa, koji je bio dug šest metara, a težio je 600 kilograma. Psa su uhvatili ribari. Kada su otvorili utrobu, našli su u njoj ljudsku lubanju i komade od odijela.

Vjernja krava

Neki poljodjelac u North Wealdu prodao je svoju kravu na jednom sajmu nekajeku iz mesta, koje je dvije milje daleko od predsjednog posjednika. Kravu se medjunam novi gospodar ne dopada, pa se već dva puta vratala natrag, svome pređašnjem gospodaru.

16 milijuna oluja godišnje

Znate li, da se na godinu na zemaljsku kuću izlje 16 milijuna oluja i da u času, kada vi to čitate, 300 hiljada munje reže teške oblake po svim stranama zemaljske kraljevine? Tako bar pripevjava profesor Talman, koji se bavi vremenskim spoznajama. On je ujedno pronašao da oluje godišnje načine štete u iznosu od 100 milijuna dolara. Ali oluje imaju i svoju dobru stranu, jer one poljodjelstva opskrbljuju vodom. Tako se cijeni da koristi, što se oluje cine u poljodjelstvu Touthinga, iznese 160 hiljada dolara godišnje.

Čovjek sa krilima.

Ovih je dana oprobao jedan izum na polju avijacije (leteći po zraku). Izum je bečkog mehaničara Antuna Lutka i taj izum bi imao da daje čovjeku krila za letenje po zraku. Sav mehanizam i tajna letenja sastoje se kod tih krila u jednom malom šarafu, koji je u vezi sa malim motorom, koji ima da bude privršćen na čovjekovo tijelo. Čim se motor stavi u kretanje, rukse su ispruže u stranu, a na njima su remenima privršćena krila. Za nekoliko sekundi nadje se čovjek kao ptica u zraku u visini od 200 do 200 metara. Citav taj izum biti će razmjerne jeftin. Stajati će oko osam hiljada dinara. Tako će moći svaki malo inačični čovjek da si nabavi krila. No ostaje veliko pitanje, da li će svatko imati toliko smjelosti, da se utruje sa pticama nebeskim?

Cudan sprovod.

Ovih je dana pokopan Kazimir Hafting, najzloglasniji ulični razbojinik u Varšavi. Njega je uhvatila policija, kada je bio izvesti jednu dobro smislijenu pravulu. Na njega sprovod došlo je da tri stotine zlikovaca, koji su se toga dana usudili radi časovite nekrizije da se pokazuju pred očima redara. Razumije se, da su oni ubijeni, no drugi iskazali počast i ljesu mu okitili cvijetom. No redarstvo si ipak bolje pogledalo žalosnu povorku, pa je popali nekoliko muškaraca i žena, za kojima već odavna traga zbog starih zločina.

Drugi ječam, Šljive i jabuke

Novine pišu, da su u Slavoniji ponijele nekoje jabuke drugi plod, a sada, evi i Šljive ponovno cvjetaju. Međutim, što je za čudo, i još je na ječmenistu istjerao drugi plod i dobro isklasio, samo što ne moći dozrijeti.

Radi!

Prijatelji, porezi su zaista veoma teški, i kad bi oni, što nam ih je nametnula vlasta, bili jedini, koje moramo plaćati, lako bismo ih se riješili; ali imamo mnogo drugih, koji su teži: plaćamo dvostruki porez zbog naše dangube, trostruki zbog naše oholosti, a četverstruki zbog naše ludosti. Od tih poreza država nas ne može oslobiti otpisom. Zato poslušajmo dobar savjet: "Bog pomaže težku a ne ležaku", ili "Pomozi sebi sam, pak će ti i Bog pomoći".

Držali bismo okrutnom onu vladu, koja bi oporezivala narod tako, da deseti dio svoga vremena upotrijebi u njezinoj službi, no lijepost oporezije mnoge još gore: lijepost donoseći holosti prikrjuje život. Lijepost poput drži troši brže, nego li što rad izjeda. Ključ, koji se upotrebljava, uvijek se sjaj. Ljubiš li život, ne trati vremena, jer te je gradja, iz koje je načinjen život. Koliko li više nego li je potrebito, potrošimo vremena u snu zaboravljujući, da lisica, koja spava, ne lovi život, i da čemo dosta spavati u grobu. Ako je vrijeme od svih stvari najdrogocijenije, onda je tratanje vremena najveća rasipnost. Izgubljeno vrijeme ne će nikada naći. Ustanimo dakle i radimo! Tko se "kasno diže, mora kacići cijeli dan, pak će jedva u noći svršiti posao. Lijepost putuje tako lagano, da je siromaštvo brzo stigne. Goni svoj posao, a ne da on goniti tebe! Tko rano rani, dviye srće grabi. O muči grozdove vise.

Što znači čekati na bolja vremena? Radinost ne treba čekanja. Tko živi od nade, umrijet će od gladi. Nema dobitka bez muke. Tko ima zanat, ima imanje, a tko ima znanje, ima službu, koja mu nosi korist i čast. Tko ima zanat, mora raditi, a tko ima znanje, mora dobro upotrebljavati, jer inači ni imanje ni služba ne će nam платiti poreza. Ako smo radini, ne ćemo nikada gladovati. U kući radiši čovjeka gladi naviruje, ali se ne usudi unići. Radinost plaća dugove, a nemar hoveće. Marljivost je majka dobre srće. Bog daje sve stvari radinosti. Ori duboko, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za druge. Radi danas, jer ne znaš, što te može sprječiti sijutra. Jedno danas vrijedi kao dva sijutra. Ne ostavljaj do sijutra, što može učiniti danas. Srami se, da lijeničari, kada, imaju toliko toga učiniti za sebe, svoju obitelj i svoju domovinu. Oruđe drži, dok lijenice spavaju, pa će imati žitu i za sebe i za dr